

en stat är inrättad; samtliga dess allmänna inrättningar, betraktade såsom ett sammanhängande helt.

STATSDAM, f. 3. Se *Statsfru*.

STATSDRÄGT, c. 3. Drägt, som endast nyttjas vid offentliga statsceremonier och högtidliga tillfällen vid ett hof.

STATSEPARTEMENT, -- partrémång, n. 3. Så kallas hvarje af de särskilda afdelningarna utaf konungens kansli.

STATSEKONOMI, ståtsekånåmí, f. 3. Se *Statshushållning*. [-economic.]

STATSEMBETE, n. 4. Embete, som innehafves i en stats tjänst.

STATSEXPEDITION, ståtส์äxpeditšón, f. 3. Så kallades tillföre hvarje fördelning af konungens kansli.

STATSFORM, m. 3. Se *Regeringsform*.

STATSFRU, f. 2. Så kallas i Sverige de fruar, som, i följd af deras mäns värdighet eller medelst Kongl. Maj:ts särskilda för dem sjelfva utfärdade öppna nådiga bref, innehafva de företrädesrättigheter, som af ålder blifvit f. d. herrar rikets råds fruar tillagda.

STATSFÅNGE, m. 2. pl. — *fångar*. I fängelse inspärrad statsförbrytare.

STATSFÄNGELSE, n. 3. Fängelse, hvori statsförbrytare inspärras.

STATSFÖRBRYTARE, m. 5. En, som begår en statsförbrytelse.

STATSFÖRBRYTELSE, f. 3. Förbrytelse, hvarigenom en stats rättigheter omedelbart kränkas.

STATSFÖRBUND, n. 5. Förbund af flera hvar för sig sjelfständiga stater, till följe hvaraf de bilda en enda stor statskropp.

STATSFÖRDRAG, n. 5. Så kallas i statsläran det slags fingerade fördrag, till följe hvaraf alla en stats medlemmar antagas hafva frivilligt öfverenskommit att lefva tillsammans till inbördes hjälp och skydd.

STATSFÖRFATTNING, f. 2. De lagar, som bestämma de allmänna grunderna för statsmaktens utöfning, fördelning och organisation. — *Syn*. Grundlagar, Konstitution.

STATSFÖRFATTNINGSLÄRA, f. 1. Läran om de allmänna förnufts-vilkoren för en statsinrättning.

STATSFÖRVALTNING, f. 2. Statsmaktens utöfning.

STATSFÖRVALTNINGSLÄRA, f. 1. Läran om statsmaktens utöfning.

STATSGREPP, n. 5. Listigt kringgående af en grundlagsbestämmelse.

STATSGRUNDSATS, m. 3. Grundsats för en stats styrelse och förvaltning.

STATSHANDLING, f. 2. Handling, akt, dokument, hvars innehåll handlar om någon vigtig statsangelägenhet.

STATSHEMLIGHET, f. 3. Någoting, som af statsskäl bör förtigas.

STATSHISTORIA, f. 3. pl. — *historier*. Berättelsen om en stats öden.

STATSHUSHÅLLNING, f. 2. 1) Omsorgen för anskaffandet af nödiga medel till statsbehovens fyllande samt för näringarnes och nationalvälmågans befrämjande. — 2) Det system, som dervid följes. — *Ss. S-slåra*.

STATSHVÄLFNING, f. 2. Våldsam förändring i en stats styrelse.

STATSINKOMST, m. 3. Inkomst, som en stat äger.

STATSINRÄTTNING, f. 2. Offentlig inrätt-

ning, som har sammanhang med styrelsen och förvaltningen af en stat.

STATSINTRESSE, ståtسinntråsse, n. 4. En stats fördel.

STATSKALENDER. -- lå'nd'r, m. 2. pl. — *lendarar*. Kalender, innehållande en förteckning på det regerande husets medlemmar jemte samtliga embets- och tjänstemän i ett land. [-cal—.]

STATSKANSLER, ståtسkanslå'r, m. 3. Ordförande i en ministère. Eljest Premierminister, Förste minister. [-cansler, -cantzler, -canceller.]

STATSKANSLI, ståtسkanslå', n. 3. En regerings kansli. [-cansli, -cancelli, -cantzli.]

STATSKASSA, f. 1. En stats allmänna kassa, hvaraf dess utgifter bestridas och hvori statsinkomsterna inflyta.

STATSKLOK, a. 2. Som ådagalägger statsklokhet. Säges både om person och sak. *En s. regent. S-a regeringsåtgärder*.

STATSKLOKHET, f. 3. Klokhet i styrelsen och förvaltningen af en stat.

STATSKLOKT, adv. På ett statsklokt sätt, med statsklokhet.

STATSKLÄDD, a. 2. (föga brukl.) Klädd i statsdrägt.

STATSKLÄDNING, f. 2. Se *Statsdrägt*.

STATSKNEP, n. 5. 1) List, som användes af en regering i och för politiskt ändamål. — 2) Se *Statsgrepp*.

STATSKOMMISSARIE, ståtسκάmissarie, m. 3. pl. — *arier*. En af de tre högsta embetsmännen i statskontoret, näst presidenten. [-com—.]

STATSKONST, f. sing. Konsten att styra en stat. Statsklokhet i förening med rättskunskap.

STATSKONTOR, ståtسکانتór, n. 5. Embetsverk, som disponerar och anordnar kronans medel och inkomster, efter den stat, som af Kongl. Maj:t årligen fastställes, eller i följd af särskilda regeringens föreskrifter. [-contor, -comptoir.]

STATSKREDIT, ståtسکredit, m. 3. Det förtroende, en stat äger i afseende på ställningen af dess finanser. [-credit.]

STATSKROPP, m. 2. 1) Se *Stat*, 1. och *Rikskropp*. — 2) Förening af flera stater till en.

STATSKUNNIG, a. 2. Som äger mycken statskunskap.

STATSKUNSKAP, f. 3. Kunskap i statsrätten.

STATSKUPP, m. 3. Åtgärd, hvarigenom en regering egenmyndigt upphäfver eller förändrar grundlagen eller någon viss del deraf. — *Syn*. Statsstreck. [-coup.]

STATSLÅG, m. 2. Lag, som är gällande för alla en stats medlemmar.

STATSLIST, f. 3. List, som användes af en regering i och för statsändamål.

STATSLIVRÉ, n. 3. Livré, som brukas vid offentliga ceremonier och högtidliga tillfällen. [-liveri, -liveré.]

STATSLÅN, n. 5. Penninglån, som en stat upptager till bestridande af utgifter för det allmänna.

STATSLÄRA, f. 1. Se *Samhällslära*, 1.

STATSMAKT, f. 3. 1) Regeringsmakten i en stat, i vidsträckt bemärkelse. — 2) Hvarje af de trenne särskilda grenar, hvaraf denna makt tänkes vara sammansatt. *S-erna i ett borgerligt samhälle äro tre: Lagstiflande, Domare- och Verkställande Makt*.

STATSMAN, m. 5. pl. — *mån*. 1) Person, som är medlem af ministären i en stat eller leder någon af dess förvaltningsgrenar. — 2) Statskunnig man; den, som äger mycken statskonst.